

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Calea Regele Ferdinand 64-66
Telefon: 20-61.

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

CLUJ, 1937. VI. ÉVFOLYAM
AUGUSZTUS 30.
199. SZÁM.

Kedd

Válságos a súlyosan sebesült nankingi angol nagykövet állapota

**Az angol sajtó energikus megtorlást sürget - Borzalmas hatású ekrazit és
égűjtő bombákat használtak Nankau ostrománál - Megnemtámadási
egyezményt kötött Kína és a Szovjet**

**Elevenen égették el a kínai sebesülteket a japánok
Ellentámadásba kezdtek a spanyol köztársasági csapatok**

(LONDON.) (Reuter.) A távolkeleti harcok kimenetelére esetleg erős ki-
hatással bíró két eseményről számolnak
be a külföldi híradások. Es pedig a
nankingi angol nagykövet megtámadá-
sa ügyében Tokióban átnyújtott jegy-
zékről és a Szovjet-Kína megnemtá-
madási egyezményről. Mindkettőnek
rendkívül nagy jelentősége van. És pe-
dig elsősorban a Szovjet-Kína meg-
nemtámadási szerződésnek, mely a kül-
földi sajtó szerint a bolsevizmus erős
befolyását jelenti és olyan veszélyeket
rejtethet magában, aminek e pillanat-
ban még gondolni sem lehet. A nankin-
gi hivatalos jelentés ugyan kiemeli,
hogy a szerződés megkötésénél befo-
lyási szempontok nem jöttek tekintet-
be, annál kevésbé, mert az ezirányú
tárgyalások már egy éve megkezdőd-
tek, tehát akkor, amikor a Japán-
Kína konfliktus még meg sem történt.
Célja a szerződésnek, ugyancsak Nan-
king szerint nem más, mint ugyneve-
zett hátvéd biztosítás, mert Kína nem
teheti ki magát annak a veszélynek,
hogy abban a háborúban, melyet

Japánnal egyedül és a saját ere-
jéből akar megvívni, hátba tá-
madják.

Arra is hajlandó Kína, hogy ugyan-
ilyen megnemtámadási szerződéseket
más államokkal is megkötse, sőt ma-
gával Japánnal is, ha a jelenlegi hely-
zet likvidációja idővel elkövetkezik.
Ezzel szemben Tokió azt hangoztatja,
hogy azok után a nagyarányú fegyver-
szállítások után, amit a Szovjet a há-
boru kitörése óta Kína felé utnák in-
dított, nem is lehetett mást várni. Ki-
na ma már teljesen a Szovjet befolyá-
sa alatt van, — írják a japán lapok, —
és ezt tagadni nem lehet. Japán azon-
ban ezzel is számolt és mindennek el-
lenére is a végsőkig fogja folytatni a
harcot igaza védelmére. Maga a meg-
nemtámadási egyezmény négy pontból
áll. És pedig:

1. Az esetleges nézeteltérések elintézése
nem történhetik fegyverek által.
2. Ha az egyik félnek egy harmadikkal
konfliktusa támad, a másik fél a
jóindulatu semlegesség álláspont-
jára helyezkedik.
3. Háboru esetén a felek kölcsönös gaz-
dasági, de nem fegyveres támoga-
tásban részesítik egymást.
4. A szerződés 5 évre kötik 6 havi
felmondási idővel.

A szerződést maga Moszkva is hiva-
talanosan bejelentette. A jelentés nagyjá-
ban egyezik a kinaival, de megjegyzi,
hogy ez semmi körülmények között
sem érinti a két állam belpolitikai
helyzetét és egyik állam sem kíván
ilyen irányú beavatkozást és propa-
gandisztikus tevékenységet kifejtetni.

A másik jelentős esemény az angol
jegyzéknek átnyújtása, mely csak teg-
nap délelőtt történt meg Tokióban. A
jegyzékre vonatkozólag a Foreign Offi-
cehoz közel álló körök megjegyzik,
hogy

nincs ultimátum jellege. Követeli
az eset tüzetes kivizsgálását, mely

után fenntartja magának a jogot a
további lépések megtételére.

Ezt igazolja mindenestre az a körül-
mény is, hogy a tokiói angol nagykövet
a jegyzék átnyújtása után sokáig elbe-
szélggett Hirota külügyminiszterrel,
aki ígéretet tett arra, hogy sürgeti a
kivizsgálást és hajlandó volt a bizott-
ságba nemcsak a japánokat, hanem a
sanghaji angol különítmény delegáltjait
is bevenni. Hír szerint Anglia ezt a meg-
oldást jogfenntartással el is fogja fo-
gadni. Ettől függetlenül azonban az
angol közvélemény változatlanul a
legenergikusabb eljárást sürgeti.

Óriási az izgalom Angliában a nan- kingi angol nagykövet válságosra fordult állapota miatt

(LONDON.) (Reuter.) A Daily Tele-
graph tudósítójának sürgönye szerint a
sajnálatos támadásnak áldozatul esett
nankingi angol nagykövet állapota vá-
lságosra fordult. Erre már szombaton
számítani lehetett akkor, amikor a hi-
vatalos orvosi jelentés arról számolt
be, hogy a nagybetegen két izben is
vérátömlesztést kíséreltek meg. A Daily
Telegraph e tragikus értesülését min-
den tegnap reggeli lap átvette és nem
csak közölte, hanem azonnal a legszigo-
rub retortziók életbeléptetését is kö-
vetelte. A nagy izgalomra főleg az szol-
gáltatott okot, hogy a szombaton át-
nyújtott angol tiltakozó jegyzéknek
szövegét a kormány nem tette közzé és
így a közvéleményt teljesen tájékoztat-
lanul hagyta Nagybritania követeléseit
illetőleg, holott a nagykövet megsérté-
se, a sajtó szerint, az egész Egyesült
Királyság sérelme, amit minden körül-
mények között meg kell torolni. Fel-
tűnő, hogy még a legtárgyalagosabb
Times is rendkívül energikus megtor-
lást sürget. ami azt igazolja, hogy Ja-
pán ezt az akaratát, vagy akaratán
kívül előidézett incidenst semmi kö-
rülmények között sem uszsa meg si-
mán és nincs kizárva, hogy éppen ez
az eset lesz,

mely minden nagyon is jól indult
tervét egy csapásra megghiúsítja.
Arra, hogy a nagykövet meghaljon, a
Star szerint, még gondolni sem jó, mert
ez a birodalmat visszavonhatatlanul
elhatározó lépésre kell kényszerítse.
Ezt a lépést pedig meg kell tennie,

még akkor is, ha ez Japánnal esetleg
fegyveres összetűzést eredményezne is.
A legharciasabb a munkáspárt hivata-
losa, a Daily Herald, mely keserű szem-
rehányásokat tesz a kormánynak azért
a mulasztásért, amit akkor követett el,
amikor nem lépett közbe

mindjárt az első sanghaji ágyúlövés
eldördülésekor.

A birodalom képviselőjének kell eset-
leg meghalnia ezért a könnyelmű és
meghunyáskodó politikáért — írja a
lap — és vajjon ki vállalja a felelőssé-
get akkor, ha Anglia emiatt most kény-
telen lesz komoly harcot kezdeni Ja-
pánnal, mely mohóságában már egyál-
talában nincs tekintettel egyetlen fehér
nagy hatalom zászlójára és képviselőjé-
re sem? A harcot azonban, ha sor ke-
rül reá, állani kell, mert

nincs ma egyetlen olyan polgára
sem az United Kingdomnak, ki a
legtöbbség mértékben ne lenne
felháborodva a hallatlan merény-
let miatt.

Az egész angol nép figyelme kelet felé
fordul — írja az Observer — ahol
képviselője életveszélyes sérüléseivel
fekszik. Ha a katasztrófa bekövetkez-
nék, akkor ez az egész nemzet gyász-
lesz, de egyúttal figyelmeztetés is arra,
hogy

nem lehet Nagybritania képviselő-
jét egyszerűen lelőni és egy kétes
értékű sajnálkozással az ügyet el-
intézettnak tekinteni.

A helyzet váratlanul tragikussá vált
Angliára nézve is, — mondja a Mor-

ning Post — és sajnos a katasztrófával
számolni kell. De számolni kell a kö-
vetkezményekkel is, mert a birodalmat
nem lehet ily módon megsérteni. Rend-
kívül izgalmat keltett a hír Párisban is,
ahol a sajtó szintén az energikus be-
avatkozást jósolja és hangsúlyozza,
hogy Nagybritania mindenben számít-
hat Franciaország támogatására. Az is
nagy feltűnést keltett, hogy Delbos
külügyminiszter magához kérte Ja-
pán párisi nagykövetét, Sugimarat és
tőle felvilágosításokat kért. A két poli-
tikus között lefolyt tárgyalásról azon-
ban nem adtak ki hivatalos értesítést.
Nagyon kritikusnak ismerteti a hely-
zetet az olasz és a német sajtó, mely
tartózkodik a megjegyzésektől, illetve
a kommentároktól, de sorából leple-
zetlenül kicsindul az aggodalom.

„A támadás szándékos volt!”

(LONDON.) (Rador.) Az a tiltakozó
jegyzék, amelyet az angol kormány
Tokióhoz intézett, részletesen leírja
Nagybritania nankingi nagykövete el-
len a japán repülőgépek részéről elkö-
vetett támadás részleteit és külön ki-
hangsúlyozza, hogy az a gépkocsi,
amelyen a nagykövet a támadás alkal-
mával tartózkodott,

messzeláthatóan az angol zászlóval
volt megjelölve. Elcsúsz tehát a ja-
pán repülőgépek vezetőinek az a
védekezés, hogy a gépkocsin nem
volt angol lobogó.

De eltekintve attól, hogy a repülő lát-
hatták-e, vagy nem látták az angol
zászlót, a tény az marad, hogy

Anglia nagykövetét személyén
keresztül Angliát érte súlyos bán-
talom.

A fontos csak az, hogy a támadás szán-
dékos volt és olyan területen történt,
amely nem háborús terület és amelyen
a támadás pillanatában nem tartóz-
kodtak kínai csapatok. Az angol kor-
mány erőteljes hangú jegyzékében arra
szólítja fel Japánt, hogy haladéktala-
nul büntesse meg azokat, akiket a tá-
madással kapcsolatosan bűnösöknek
tart és a jegyzék azzal a záradékkal
végződik, hogy a nagykövet megsebesi-
téséhez hasonló támadásokat nem lehet
bocsánatkéréssel és sajnálkozás kifeje-
zéssel elintézni.

Az utolsó negyvennyolc óra
eseményei

(SANGHAI.) (Reuter.) A nagybeteg
angol nagyköveten szombaton két izben
is vérátömlesztést kíséreltek meg. A
vért két amerikai tengerész szolgálat-
ta a műtéthez.

(SANGHAI.) (Reuter.) A Daily Te-
legraph tudósítójának távirata szerint
a nagykövet állapota válságosra for-
dult. Orvosai újabb vérátömlesztéssel
kísérletet tenni nem mernek, mert a
sebesült szervezete rendkívül legyén-
gült. Minden pillanatban várni lehet a
katasztrófától.

(SANGHAI.) (Reuter.) Tekintettel ar-
ra, hogy a kínai haderők Sanghaji kör-
nyéki állásaikból mindenütt már elké-
szített tartalék árkaikba vonulnak
vissza, a harc színhelye messzebb to-
lódott a várostól. Az áruházak egyré-
szét megnyitották és kezd visszatérni
a normális élet.

(NANKING.) (Reuter.) A japán légi-

naderő két légitámadás heves támadást intézett Nantau ellen, ahol kímélet nélkül lőtte azokat a városrészeket, ahol katonaság elszállásolva nem is lehetett. Japán e támadásban különösen erős hatású óriás ekrazitot és gyújtó bombákat használt. A halottak száma asszonyok, gyermekek és harcra képtelen férfiakban meghaladja a 2000-et.

(BERLIN.) (Reuter.) A német kormány hivatalosa a Deutsche dipl. pol. Korrespondenz energikusan cáfolja azokat a közléseket, melyek szerint a Gleisenau gőzös a Kína által megrendelt hadiszereket egyszerűen Japánnak szolgáltatta volna ki.

(NANKING.) (Reuter.) A szovjet-kínai megemlékezési szerződést megkötötték. Az ilyen irányú tárgyalások egy éve voltak folyamatban.

(NANKING.) (Reuter.) A japán haderő a repülőbombák által teljesen rommá lőtt Nantau városba tegnap reggel bevonult. Az uccán heverő halottak százaát benzinnel leöntve hamvasztotta el. Ezt minden kímélet nélkül tette, úgyhogy számos még életben levő sebesültet is elégetett.

(NANKING.) (Reuter.) A középkeleti kormány Nantau bombázása és az ottani embertelen eljárás miatt kiáltványban készül a világhoz fordulni és jegyzékben ismerteti az eseményeket a Népszövetséggel.

(TOKIO.) (Reuter.) A Domei iroda jelentése szerint a japán csapatok Nantaut azért bombázták, mert a kínai hadvezetőség katonai bázissá építette ki és nagyszámu csapatot helyezett el benne.

(PEKING.) (Reuter.) Tsahar tartományban megkezdődtek az állandó jellegű harcok.

(KALGAN.) (Reuter.) A mongoliai haderő és a kínai csapatok között Kalgantól északra tegnap újabb heves ütközetre került sor, melynek folyamán a kínaiak mintegy 16.000 embert veszítve visszavonultak. A mongol haderő vesztesége mindössze háromszáz ember.

(SANGHAI.) (Reuter.) Yarnell amerikai tengernagy hajója mellett bomba csapott le, mely szerencsére nem talált. Ugyancsak bomba hullott le egy angol kereskedelmi gőzös mellett is. A bombákat mindkét esetben kínai repülőgépekről dobták le.

(SANGHAI.) (Reuter.) Az északi pályaudvar környékét hat japán repülő bombázta. A bombák az idegen negyed határára hullottak le és több házat felgyújtottak. A japán csapatok partralepésük óta 7 kilométert haladtak előre Hongkau és Hangpu között.

(LONDON.) (Rador.) A Sunday Chronicle jelentése szerint Vladivosztokban jelenleg ezer repülőgépet, 1100 gyorstankot és több mint 200 ezer főből álló csapatot összpontosítottak Blücher marsall parancsnoksága alatt. A marsall kijelentette, hogy abban az esetben, ha a Távolkeleten folyó háborúval kapcsolatosan az Orosz-Szovjet érdekeit támadás érné, úgy a szovjet részről a leggyorsabb ütemben végrehajtott ellentámadás lesz a válasz.

Erélyes olasz cáfolat Hailé Szelasszié trónfelajánlása ügyében

(RÓMA.) (Reuter.) A Stefani iroda erélyesen cáfolja azokat az angol sajtóban napvilágot látott híreket, melyek szerint az olasz kormány ismétlen felajánlotta volna Hailé Szelasszié exnégusnak Abesszinia trónját bizonyos ellenszolgáltatások fejében.

Ezzel szemben a londoni abesszin követség hivatalosan megerősíti, hogy Róma részéről tényleg érkezett ilyen ajánlat, de ezt a négus nem vette figyelembe.

**Neurath és Hess miniszterek be-
széde Stuttgartban**

(STUTTGART.) (Reuter.) Tegnap nyitották meg a külföldi németek 5 országos kongresszusát, melyen többek között Neurath és Hess miniszterek is felszólaltak. Neurath szerint

Németország soha és semmi körülmények között sem fogja tűrni, hogy állampolgárai bármelyik országban is a másodrangú polgár szerepét töltsék be, de viszont mindig azt fogja követelni tőlük, hogy

alkalmazkodjanak ottani hazájuk törvényeihez.

Hess viszont hangsúlyozta, hogy a külföldi németek legyenek nemzeti szocialisták, de soha se igyekezzenek azt a népet, amelynek körében laknak, a nemzeti szocializmus eszméinek megnyerni, mert ez kizárólag német és tanait nem szabad exportcikknek tekinteni.

**E erős ellentámadásba mentek át a
közársasági csapatok a saragossai
fronton**

Helyreállt a forgalom Santander és Bilbaó között

(BILBAÓ.) (Reuter.) Santander és Bilbaó között a telefon, táviró és vasúti forgalom helyreállt. Ezen az utvonalon most Madrid felé nagy csapatszállítás indult meg. A Havas szerint Franco tábornok eddig mintegy 30.000 embert vont már el az északi szakaszról madridi rendeltetéssel.

Rövid hírek Spanyolországból

(HENDAYE.) (Reuter.) A nemzeti csapatok minden vonalon folytatják előnyomulásukat. Az északi szárny előőrsei, miután ellenállásra alig találnak, már tíz kilométerre közelítették meg az asturiai tartományt.

(HENDAYE.) (Reuter.) A köztársasági haderők a Saragossa fronton mindenütt erős ellentámadásba mentek át és amint a Havas iroda közli, sikerült is elfoglalniok Casa Romanest, valamint a terepét uraló Azor hegyet. E harcokban igen jelentős zsákmányra is tettek szert. A salamancai főhadiszállás e harcokra vonatkozólag azt közli, hogy a támadásokat mindenütt visszaverték és nem ismeri el Casa Romanes elfoglalását sem.

(ST. JEAN DE LUZ.) Roberto Alvareznek, Santander polgári kormányzójának letartóztatási híre megerősítették.

(PÁRIS.) A Matin közlése szerint a baszk csapatok most már mintegy 3000 ember kivételével mind megadták magukat.

(PÁRIS.) (Reuter.) Largo Caballero tiltakozott a katonai kormányzat bevezetése ellen és hajlandónak mutatkozik a kormány átvételére. Caballerot az anarchisták is támogatják.

(VALENCIA.) (Reuter.) A kormány válságos helyzetének híre minden oldalról megerősítik. Egyelőre azonban

nincs szó a katonai uralom bevezetéséről és egy triumvirátus felállításáról. (PÁRIS.) (Reuter.) A Santander és vidékéről menekültek és az őket táborokba szállítani akaró francia karhatalom között több helyen összetűzésre került a sor. Azok az asszonyok és gyermekek, akiket a katalán határak akartak szállítani, szintén ellenszegtettek a francia kormány intézkedéseinek és így a hatóságok több helyen kényszerrel voltak kénytelenek alkalmazni.

(HENDAYE.) (Reuter.) Az asturiai bányászcsapatok, hogy a nemzetiek előnyomulását megakadályozzák, több helyen támadást kíséreltek meg, mely azonban eredménytelen maradt.

(LONDON.) (Reuter.) A gijoni öbölben megtámadott Marian Moeller és az African Trader angol zászlók alatt hajózó gőzösök miatt nem kerül diplomáciai jegyzékváltásra sor, mert a vizsgálat kiderítette, hogy nevezett hajók nem szerepelnek a brit kereskedelmi flotta regisztereiben és különben is spanyol vizeken érte őket támadás, ott, ahol a brit kormány már nem vállal felelősséget kereskedelmi hajói épségéért. A sajtó idézi Duff Cooper erre vonatkozó figyelmeztetését és megjegyzi, hogy az ilyen veszélyes kísérleteket minden gőzös csak a saját felelősségére teheti, melyért senki kezességet nem vállalhat.

Magyarország fegyverkezési egyenlőségére is szóbakerül a sinaiai tárgyalásokon

Változatlanul egységes a kisantant minden kérdésben - Hodzsa csehszlovák miniszterelnök tervezete a dunai népek gazdasági ügyében

(BUCURESTI.) Sztojadinovics jugoszláv és Krofta csehszlovák külügyminiszterek ma reggel 9 órakor külön vonaton Szinajába érkeztek. Az előkelelő vendégeket és kíséretüket az állomáson Viktor Antonescu, Románia külügyminisztere és a kisantant államok újságíróinak küldöttsége fogadta. Megérkezésük után Sztojadinovics és Krofta

tisztelő látogatást tettek a Peleskastélyban és beírták nevüket a vendégkönyvbe.

MIRŐL FOGNAK TÁRGYALNI?

Valószínű, hogy a kisantant államok tanácskozásának megnyitó ülésén Tatarscu miniszterelnök fog elnökölni. A kisantant államok konferenciáján megvizsgálják az általános nemzetközi politikai helyzetet és azokat az eseményeket, amelyek a három állam április hónapban Belgrádban megtartott legutóbbi tanácskozásai óta történtek. Részletes tanácskozás alá veszik a kisantanthoz tartozó három országnak a többi államokhoz való viszonya kérdését is. A tanácskozáson leszögeznek azt az egységes álláspontot is, amelyet a kisantant államok a Népszövetség legközelebbi genfi ülészakában képviselni fognak.

Victor Antonescu román külügyminiszter, mint a kisantant államok végrehajtó bizottságának elnöke fogja ismertetni Genfben Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia álláspontját, magatartását és felfogását a Népszövetség őszi ülészakában tárgyalás alá kerülő kérdésekkel kapcsolatosan. A sinaiai tanácskozáson újlag

ki fogják domborítani a kisantant államok szolidaritását és politikai felfogásának egységességét.

MAGYARORSZÁG FEGYVERKEZÉSI ÜGYE

A Timpul a szinajai tanácskozásokkal kapcsolatosan azt írja, hogy az időszerű nemzetközi politikai kérdésekkel kapcsolatosan

a kisantant államok megvitatják Magyarország fegyverkezési egyenlőségének kérdését is.

A lap szerint Magyarország egyes politikai vezérei leszögezték azt a felfogásukat, hogy

Magyarország a fegyverkezési egyenlőség kérdésében nem kíván egyoldalú, önkényes intézkedéseket tenni és hajlandó a kér-

dést a Népszövetség keretében és a Magyarország felfegyverkezéseinek kérdésében érdekelt többi államokkal közös egyetértésben megoldani.

„Nem kétséges — írja a lap — hogy a kisantant államok álláspontja változatlanul az marad, amelyet már kezdetben leszögeztek. Nevezetesen:

Magyarország felfegyverkezése nem történhetik meg a többi érdekelt államok részére nyújtott minimális biztonsági garanciák nélkül és annak biztosítása nélkül, hogy a felfegyverkezést semmiféle tekintetben nem fogja veszélyeztetni az általános békét.

GAZDASÁGI PROBLÉMÁK

A szinajai konferencia azonban nem csak politikai kérdéseket fog tárgyalni, hanem nagyfontosságú gazdasági

problémákat is. Többek között Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök a Duna-medencében lakó államok gazdasági összefogására vonatkozó szabásu tervét is. Hodzsának a Duna-tér országai gazdasági együttműködésére vonatkozó terve

szoros összefüggésben van Németországnak és Olaszországnak legutóbbi olyan irányú kijelentésével és állásfoglalásával, amely szerint ez a két állam készséggel hajlandó a Duna-medencei államokkal gazdasági téren együttműködni.

A kisantant államok konferenciájáról kedden hivatalos közleményt adnak ki, amely részletesen be fog számolni a tanácskozások lefolyásáról és az azokon hozott nagyjelentőségű határozatokról.

Reuter jelenti:

(BÉCS.) A Mainz-wieni gyorsvonat egy teherszerelvénnel összeütközött. A karambolnak 8 súlyos sebesültje van.

(LIMA.) Ecuadorban nagyarányú összeeszeesküvést lepleztek le, melynek célja a jelenlegi kormány és az államfő elmozdítása. A mozgalom elfojtására minden intézkedés megtörtént.

(SHROPSHIRE.) Egy utasszállító repülőgép lezuhant. Egy utas meghalt, két további és a pilóta súlyosan megsebesültek.

(NEWYORK.) A német Lufthansa második óceánkísérleti gépe a Nordwind is sértetlenül megérkezett Newyorkba.

(FORT LE CROIX.) A fort le croixi világítótorony eddig ismeretlen oknál fogva kigyulladt és leégett. Az őrt és családját sikerült megmenteni.

(PORT LOUIS.) A mauritiusi cukorültetvény munkás sztrájk teljesen megszűnt. A hatóságok által fogvatartott sztrájkvezéreket szabadon bocsátották. A mozgalomnak összesen 26 halálos áldozata volt.

(NEWYORK.) Az újabb hőhullámnak több halálos áldozata van. Newyorkban 17, Norfolkban 5, Portlandban 7, Baltimoreban pedig 3 ember halt meg hőgutában.

(LISSZABON.) A dr. Salazaar ellen megkísérelt újabb összeesküvésből ki-

folyólag 15 embert, köztük egy moszkvai ügynököt, tartóztattak le.

(LONDON.) A moszkvai állatkert részére nagymennyiségű értékes állatot vásároltak Londonban. Az eladottakat nagy közönség jelenlétében hajózták be a tilburyi dokkban egy Leningrad felé induló hajóra.

(SALZBURG.) Horthy kormányzó és felesége Ischlből Salzburgba érkeztek, hol a tartományi kormányzó fogadta őket.

(MONTPELLIER.) Az itteni fegyházban lázadás tört ki, melyet a kivonult csendőrség csak nagy nehézségek árán tudott leszerelni.

(MOSZKVA.) A Tass hírszolgálati iroda közlése szerint Mongólia hadügyminisztere és egy tábornoka konzerv-mérgezésben meghaltak.

(WASHINGTON.) Most bontották fel Mellon szenátornak, Amerika egyik leg gazdagabb emberének végrendeletét. A végrendelet szerint Mellon vagyonának legnagyobb részét jótékony célokra hagyományozta. Hivatalnokainak 180 ezer dollárt adott.

(SYDNEI.) A sydneyi anglikán püspök nagy feltűnést keltő beszédben javasolta, hogy Németországnak adják vissza Ujguineát.

Hat tordaszentlászlói gazda ellen lázadás és nemzetgyalázás címén emelt vádat a vizsgálóbíró

Tíz gazda ellen megszüntették az eljárást

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A helyi ügyészség harmadik vizsgálóbírói kabinetje, dr. Breban Emil vizsgálóbíró szombaton adta ki a vádiratot a tordaszentlászlói gazdák ügyében. Nemrég tartották meg az ügyben a vizsgálóbírói tárgyalást, ahol Ciugudeanu Marius vádemelést, dr. Demeter János ügyvéd az eljárás megszüntetését kérte.

Ciugudeanu ügyész bevezető vádiratában lázadás és nemzetgyalázás címén indította meg az eljárást a 16 szentlászlói gazda ellen. A vizsgálóbírói vádirat a vádlottak és a tanúk kihallgatása után az esetet a következőképpen írja le:

Folyó év május 20-án Kovács Dezső kataszteri és Kindl Károly építésmérnök megjelent Valisoara község határában a határvonal megállapítására. A tordaszentlászlói határból a bíróság ugyanis egy darab legelőt a valisoarai lakosoknak ítélte. A mérnököket a valisoara község képviselői és vagy 20-30 gazda kísérte ki, akik közül többen segédkeztek a mérések elvégzésénél. De alig állították fel a műszereket és alig tüzték le néhány karót, megjelent egy csoport szentlászlói gazda, köztük a vádlottak is, akik megkérdezték a mérnököktől, hogy miért kezdték meg a legelő átadását reggel, amikor azt délután 3 órára tüzték ki. A két mérnök erre megmagyarázta, hogy nem az átadási munkát végzik, hanem csak a határvonalat állapítják meg. A szentlászlói gazdák erre azt válaszolták, hogy az végeredményben mindegy, mert a mérés átadást jelent. Tehát a magyarázat nem elégítette ki őket és többen: László András, Boldizsár Zeik János az Istváné, Boldizsár Zeik János a tüzlő, Gebefügi András, Gebefügi István és Gebe Gazda Ferenc kiabálni kezdtek, hogy

nem engedik meg a mérési munkálatok folytatását.

Néhány pillanatra rá is tették kezüket a műszerekre.

László András, Boldizsár Zeik János és Boldizsár Zeik János, a tüzlő szidalmazták Mocan Teodor, Ilea Vasile, Hodrea Vasile és Fertea Teodor valisoarai parasztokat. László András meg is verte Mocan Teodort és Ilea Vasile. Ezután tovább folyt a vita a mérnökök és a szentlászlói gazdák között. Végül is ezek kijelentették, hogy csak akkor engedik a munka folytatását, ha

a négy valisoarai paraszt helyett akik a méréseknél segédkeztek, négy semleges, más faluból való embert alkalmaznak.

A mérnökök a további zavargások elkerülése végett engedtek a követelésnek, ami után zavartalanul dolgozhattak is tovább.

Végül is dr. Breban vizsgálóbírói lázadásért vádat emelt:

László András 50, Boldizsár Zeik János a tüzlő 40, Boldizsár Zeik János az Istváné 39, Gebe Gazda Ferenc 29, Gebefügi István 37 és Gebefügi András 35 éves tordaszentlászlói református gazdák ellen. Nemzetgyalázásért valamennyi ellen, szintén vádat emelt a vizsgálóbíró, kivéve Gebe Gazda Ferencet, mivel a vizsgálat szerint beigazolást nyert, hogy a valisoarai román parasztok felé nemzetséért kifejezéseket kiabáltak.

A vizsgálóbíró az eljárást megszüntette: Mátyás Péter János, Gebe Bíró János, Mátyás Petri János, Kömüves Mihály, Varkai Német Márton, Laci János, Tamás Kis János, Gebefügi János,

Tamás Burgya István és Gyurka Istvánval szemben.

A tizenhat tordaszentlászlói magyar gazda ügyének egy fejezete ezzel véget ért. Bizonyára az iratcsomójuk hamarosan a törvényszék elé kerül, ahol a hat vádlott vétkét még egyszer revízió alá veszik. A főtárgyalást előreláthatólag nagy érdeklődés fogja megelőzni.

Gáll István fogarasi bankszolga is mint igénylő jelentkezett a Londonban elhalt székely nábob félmilliárdos örökségére

(FAGARAS-FOGARAS.) A Londonban elhalt Gáll János székely nábob fél milliárd lejes öröksége még mindig élénken foglalkoztatja a Romániában élő Gáll családnevűeket. Megirtuk, hogy elsőnek Gáll Ana nagyszebeni leány jelentkezett az örökségre, aki igazolni kívánta, hogy egyenes leszármazottja az angol fővárosban elhunyt dusgazdag embernek. Gáll Anna azonban még nem tudta beigazolni minden kétséget kizáróan, hogy joggal illetné-e meg a hatalmas örökség vagy annak egy hányada. Brailából három Gáll nevű, két férfi és egy nő jelentkezett azon a jogcimen, hogy az elhunyt Gáll János közeli vérokonai. Bukarestből pedig Gáll Mária mosonó állítja magáról azt, hogy joga van az örökséghez.

Az örökségért jelentkezők száma most ismét szaporodott. Gáll István fogarasi bankszolga azt állítja, hogy édesapja

Gáll Lajos szabó, aki az 1875. évben Vizaknán született, többször említette neki, hogy Londonban él Gáll János nevű fiúvére, aki kétségtelenül nem lehet más, mint a most Londonban elhalt dusgazdag vállalkozó.

A közeli vérronkságra való tekintettel tehát, — állítja Gáll István — elsősorban neki van jogcíme a félmilliárdos örökségre, mint az elhunyt unokaöccsének.

Gáll István meg is bízta dr. Metea Octavian fogarasi ügyvédet érdekeinek képviselésével és az ügyvéd már érintkezésbe lépett a londoni angol hatóságokkal, akiket arra kért fel, közöljék, hogy az örökhagyó Gáll János melyik évben vándorolt ki Angliába s személyi adatai valószínűvé teszik-e, hogy a fogarasi bankszolga reménykedhetik az 500 millió örökségben való részesedésre?

Az éjjeli mulató elegáns, bőkezű vendégéről és ragyogó szépségű női társáról kiderült, hogy veszedelmes kábítószerkereskedők

Országosan körözik a megszökött fiatalembert, aki sona nem volt a párisi egyetem jogi doktora - Családi botrányok és elválások fenyegetésének előkelő fővárosi családok körében, a kábítószerek titkos élveése miatt

(BUCURESTI.) A román főváros egyik legelőkelőbb éjjeli mulatójában néhány nappal ezelőtt választékos eleganciával öltözött fiatalember és feltűnően szép nő jelent meg. A fiatal pár a műsor után pezsgőt bontott és táncolni kezdett, majd újabb üveg pezsgő elfogyasztása után bőkezűen osztogatta a kiszolgáló pincérek között a borralót. A hangulat a tetőfokra hágott, a zene már csak az előkelő párnak játszott, a jókedv tobzódott, pezsgősüvegek, pezsgőspoharak repültek a falhoz és törtek szilánkokra a tomboló mulatozás során.

A mulatóban szolgálatot teljesítő detektíveknek feltűnt a fiatalember és a szép nő szokatlan bőkezűsége, akik valósággal elárasztották az új ezüst százasokkal a mulató parkettjét.

Ki lehet ez a jókedvű és szokatlanul gavallér mulató-pár? merült fel önkéntelenül a kérdés a mulató személyzete és a hatóság emberei körében. Érdeklődésükre azt az értesülést kap-

ták, hogy a fiatalember egyik előkelő fővárosi dusgazdag család gyermeke, aki nemrég tért vissza Bukarestbe Párisból, ahol a jogtudományok doktori oklevelét szerezte meg és tanulmányai sikeres befejezésének öröme rendezte a nagy mulatságot, amelynek női szereplőjét táncosnőnek, művésznőnek nézték...

A mulatóban szolgálatot teljesítő detektívek másnap reggel jelentést tettek észleletükről a fővárosi rendőrségnek, amely rövid nyomozás után megállapította, hogy az első értesülés alapján téves volt. Az elegáns és fejedelmi borralókat osztogató fiatalember közönséges szélhámos, aki ellen a feljelentések egész özöne érkezett a rendőrségre. A fiatalember és a társaságában levő ragyogó szépségű nő állandó látogatója volt a romániai tengerparti fürdőhelyeknek amelyek vendégei körében borsos áron különböző kábítószereket: morfiomot, kokaint, hasist, heroint és josindint adtak el.

A kábítószerek vásárlói és élvezői hozzászokva a borzalmas narkotikumok élvezetéhez, minden árat megadtak a kábítószerekért és a fiatalember és női társa fantasztikus összegeket zsarolt ki a tiltott kábítószerek szenvedélyes vásárlóitól. Ahol pedig a kiszemelt áldozat nem akart ujlág morfiomot vagy kokaint vásárolni, a fiatalember egyszerűen a legmerészebb zsarolással, botrányval való fenyegetéssel fosztotta ki áldozatait. A romániai tengerparton üdülők közül számos előkelő család női tagja volt kénytelen megszakítani szórakozását a zsaroló fiatal-

ember zsarnokoskodása miatt. Családi botrányok, válóperek keletkeztek tevékenysége nyomán.

A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett a veszedelmes pár kézrekerítésére, a fiatalember és szép üzlettársa azonban egyelőre egérutat nyertek. Tegnap a fővárosi rendőrség névtelen levelet kapott a megszökött fiatalembertől, aki a „Credinta” jelentése szerint töredelmes vallomást tett levelében:

— Nem vagyok és nem is voltam soha a párisi egyetem doktora... mindössze négy középiskolát végeztem, de megtanultam, hogyan kell kihasználni az emberek hiúságát, hiszékenységet és káros szenvedélyekre való hajlamosságát... Megtanultam, hogy lehet munka nélkül, könnyen pénzt keresni és hogy kell a könnyenszerzett pénzt elegánsan, gavalléros módon elkölteni...

A rendőrség a levél alapján és a nyomozás során megállapította azt is, hogy a fiatalember társaságában levő szép táncosnő lengyelországi származású és keresztnéve: Vera.

Eddig 40 feljelentés érkezett ellenük. Megállapítást nyert az is, hogy a fiatalember és a nő jól megszervezett kábítószerezéssel áll szoros üzleti összeköttetésben. A rendőrség országos körözlevelet adott ki ellenük és biztosra veszi, hogy a fiatalember és nő-társa nem fognak tudni külföldre szökni, az üldözés egyre szűkülő gyűrűjéből.

Részesedést kíván a Mezőgazdasági Kamara a városi jövedelmekből

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A mezőgazdasági kamara nemrégiben azzal a kéressel fordult a város vezetőségéhez, hogy a különféle vásárokon szedett illetékekből juttasson a város 5 százalékot a kamara céljaira. Annakidején a város időközi bizottsága elutasította a mezőgazdasági kamara kérelmét azzal, hogy nincs módjában jövedelmét más intézménnyel megosztani. A kamara megfélebbítte a tanácsi határozatot a közigazgatási bírósághoz és kérte, állapítsa meg, hogy jogosan kér részesedést a város jövedelméből. A közigazgatási bíróság most foglalkozott a felebezés ügyével és döntésében kimondta, hogy a mezőgazdasági kamara indokolatlanul kér részesedést a városi jövedelméből és ennek alapján a tanácsi határozatot jóváhagyta és a kamara követelését elvetette.

MOZI

OPERA MOZGÓ: „Moszkva—Sanghai.” Főszerepben: Pola Negri és Vladimir Sokoloff.

DAVILA MOZGÓ: „Sanfrancisco pusztulása.” Jeanette MacDonald és Clark Gableval a főszerepekben.

CAPITOL MOZGÓ: A legszebb bécsi premier. Főszereplők: Magda Schneider és Willy Eichberger. Műsor előtt új világhíradó.

SELECT MOZGÓ: Péntek, szombat, vasárnap: A dzsungel királynője. Csodás fei vételi, izgalmas tartalmu dzsungelfilm főszerepekben: Dorothy Lamour, Ray Milland, rendezte Wilhelm Thiele.

URANIA MOZGÓ: Átalakítás miatt előadások szünetelnek.

MUNKÁS MOZGÓ: Csütörtökön és a következő napokon 3, 6 és 9 órakor két világszenzáció. Clujon utoljára: I. Taras Bulba. Az évad legnagyobb orosz filmdrámája. Főszerepben: Harry Baur és Danille Darrieux. II. A rejtélyes gyilkosság. Izgalmas bűnügyi dráma. Főszerepben: Lukács Pál, Alison Skipworth. III. Journal. Helyárak: 10 és 12 plusz 5 lej.

ROYAL MOZGÓ: A láthatatlan front. Premier. Szezonnyitás. Jean Harlownak, a tragikusan elhunyt fiatal művésznőnek legjobb alkotása. Partnerei: Fracnot Tone és Cary Grant. Legújabb Fox journal. Rendes helyárak: 22 és 27 plusz 6. Munkásoknak és diákoknak kedvezmény. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

EDISON MOZGÓ: Szezonnyitó műsor: I. Csók-attasé. Bájos filmoperett. Eggerth Márta, Max Hansen. — II. Vasgyáros. Ohneth világhírű műve. Henri Roland, Gaby Morlay. Helyárak: 10 és 15 lej. Előadások kezdete: 3, 6 és 9.

Ingyen

nem, de a legolcsóbban most szerzhetheti be szörmeszükségeit

WEISZ

szörmeszalonjában, Cluj Calea I. Regele Ferdinand No. 11. et. I.

GÓLYA-PALOTA

Sport

Tizenegy magyar világbajnoksággal zárultak a főiskolások versenyei

Magyarország győzött a nemzetek pontversenyében

(PARIS.) A főiskolai világbajnokságokon a magyar versenyzők az utolsó két nap is kitűnően szerepeltek és a magyar világbajnokságok számát tizenegyre növelve szenzációs teljesítménnyel tértek haza, megelőzve a világ összes nemzetét. Ez a hatalmas siker újabb bizonyítéka a magyar testnevelés kiválóságának és annál értékesebb, mert azt idegenben érték el. A szombat, vasárnapi eredmények a következők:

Labdarúgás: A német-magyar döntőben a frissebb német csapat győzött 2:0 (1:0) arányban. Az olasz csapat vezetői megóvták a magyarok ellen elvesztett mérkőzésüket azzal, hogy a bíró (Filep) magyar származású és jól beszél magyarul. A zsűri megállapította, hogy Filep cseh állampolgár 12 éve Franciaországban él és ennek alapján az olaszok óvását elutasította. Az olasz csapat ezután visszalépett a harmadik-negyedik helyért vívandó küzdelemtől, melyet ezután a lettek vívtak meg a belgákkal. Győztek a lettek 2:0 (1:0) arányban és így a torna végeredménye a következő lett: 1 Németország, 2 Magyarország, 3 Lettország, 4 Belgium.

A párbajtőrviást, az ismeretes halálos szerencsétlenség miatt nem fejezték be, illetve félbehagyták. A csapatversenyben

Franciaország győzött Olaszország előtt. Tegnap este ünnepélyes keretek között osztották ki a díjakat a győzteseknek és a helyezetteknek.

USZÁS: 1500 m.: 1 Gróf magyar 20 p 39.3 mp. 2 Kuhinka magyar 20 p 52.8 mp. 3 Cavallero francia, 4 Pleplár magyar.

Teronyugrás: 1 Rouf egyiptomi 104.8 p. 2 Hidvégi magyar 107.77 pont.

Vízilabda: Magyarország—Franciaország 15:1 (5:1), Németország—Belgium 6:2 (2:1). A torna állása: 1 Magyarország veretlenül 36:3 gólaránnyal, 2 Németország 2 győz. 1 vereséggel, 3 Franciaország 1 döntetlen 2 vereséggel, 4 Belgium 1 döntetlen, 2 ver.

ATLETIKA: 800 m.: 1 Alford angol 1 p 59.1 mp. 2 Stotharg angol 1 p 54.3 mp. 3 Aradi magyar 1 p 54.3 mp. 4 Istenes dr. magyar.

Rúdugrás: 1 Webster angol 385 cm. 2 Thanos görög 375.

Pentatlon: 1 Müller német 3824 p. Világ rekord. Müller csodálatos eredményének részletei: 200 m. 21.8 mp., távolugrás 711 cm., gerely 62.38 m., diszkosz 38.08 m., 1500 m. 4 p 33.4 mp.

A hölgy súlylökő világbajnokságot a német Manermayer 12.55 m-rel, a távolugrást a német Göttner 539 cm-rel nyerte.

1500 m.: 1 Aford angol 3 p 56 mp. 2

Emery angol, 3 Stiglitz német, 4 Istenes dr. magyar.

200 m.: 1 Holmes angol 21.5 mp.

400 m-es gát: 1 Darr német 54.6 mp.

Súlylökés: 1 Kree észt 15.17 m.

Gerelydobás: 1 Isaac észt 70.65 m. 2 Várzegi magyar 67.18 m.

Magasugrás: 1 Wembley angol 195 cm.

4x100 m.: 1 Anglia 41.8 mp.

4x400 m.: 1 Anglia 3 p 14 mp.

Tenisz: A férfi egyetemes francia Destremaux nyerte, aki a döntőben 6:4, 6:4, 4:6, 6:2-re verte a cseh Cejnart. — A párosban a magyar Ferenczy-Dallos pár harmadik lett.

A kézilabda döntőjében Ausztria 9:8 (5:5) arányban győzte le Németország csapatát.

A férfi kosárlabda bajnokságot Lettország, a női bajnokságot Lengyelország csapata nyerte.

A versenyek befejezése után az összes nemzetek lobogóját a gyász jeléül félárba eresztették Fonal francia vívó tragikus halála miatt. Az elhunyt kitűnő sportembernek a szövetség a legnagyobb kitüntetéssel: a nagy aranyérmes adományozta. Ugyancsak tegnap este ünnepélyes keretek között történt a díjak kiosztása is.

A nyugati liga csapata nyerte a Károly-Kupát

(BUCURESTI.) Nyugati liga—Déli liga 3:0 (1:0). Károly kupadöntő, bíró Ceureanu, 10 ezer néző.

Nyugati liga: Szadovszky — Chiroiu, Bujbás — Szaniszló II. Nagy, Demetrovics — Bindea, Sepi, Perneky, Reitter, Dobay.

Déli liga: Jordachescu — Sfera, Albu — Vintila, Eisenbeisser, Raffinszky — Auer, Moldoveanu (Barbulescu), Barátky.

Bodola, Bogdan.

Nívós, érdekes játék, melyet a mozgékonyabb nyugati csatársor és szilárdabb fedezetorsó döntött el. Az első gólt a 38. percben Bindea, a második a második félidő 8 percében Sepi, a harmadikat a 25. percben Reitter rugta.

A mérkőzésen súlyos baleset történt, amennyiben Moldoveanu karját törte.

Újpest vezet a magyar labdarugóbajnokságban

(BUDAPEST.) A magyar nemzeti labdarugóbajnokság második fordulójának meglepetése az, hogy a Törekvés nagy gólaránnyal legyőzte a Budai 11-et. Eredmények:

Újpest—Kispest 8:1 (3:1). Az újpesti csatár bomba formában vannak s csak úgy ontották magukból a dugókat. Kocsis, Zsengellér (3), Tóth, Kállay (2) és Pusztay, illetve Serényi.

Ferencváros—Nemzeti 5:4 (2:1). A lány hán játszó Ferencvárost csak a szerencse mentette meg a vereségtől. A győztes csapat góljait Sárosi (3), Székely és Kiss lőték.

Szürketaxi—Phöbus 2:2 (1:0). A Nemzeti Bajnokság újonca a győzelmet is megérdemelte volna az elbizakodottan játszó Phöbus ellen.

Törekvés—Budai 11 6:1 (4:0). (SZEGED.) Szeged FC—ETO 4:1 (1:1).

(DEBRECEN.) Hungária—Bocskai 4:0 (2:0). Góllövők: Cseh, Turay, Müller, Titkos. A Bocskai gyengén játszott.

A bajnokság jelenlegi állása: Újpest 4 pont, 2 Szürketaxi 3 pont, Hungária 3 p. 4 Phöbus 3, 5 Ferencváros 2, 6 Budai 11 2 pont, Szeged FC 2 pont, 8 Törekvés 2 pont 9—12 Elektromos, Nemzeti, ETO és Kispest.

Döntetlen az UEC—KMSC C. ligamérkőzés

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) UEC—KMSC 1:1 (0:0), bíró: dr. Russu, góllövők: Nistor, illetve Kovács. A KMSC egy tizenegyeset nem tudott értékesíteni.

(Bistrita-Beszterce.) Keramika—CFR Kolozsvár 1:0 (0:0). A CFR balszerencsével vesztette el a mérkőzést. Góllövő Fischmann.

(Uioara-Marosujvár.) KAC—Solvay 2:2

Csák Ibolya legyőzte a német világrekordernőt

(MÜNCHEN.) Csák Ibolya, a magyar magasugró olimpiai bajnoknő vasárnap Münchenben versenyzett, ahol 160 cm-es ugrásával legyőzte a német világrekordernőt, aki ugyancsak 160 cm-rel lett második.

Barátságos labdarugó-mérkőzések

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Universitatea—Echo 1:1 (1:0). Bíró: Bernstein. Góllövők: Draga, illetve Jancovici (öngól). Barátságos.

Barátságos ifjúsági mérkőzések: Victoria

—KMSC 4:0 (3:0). Echo—Vasöntöde 3:2.

Timisoara—Temesvár.) Kinizsi—Electrica (FC Timisoara) 6:1 (2:), TMTE—Galvania

6:2 (2:0), barátságos mérkőzések.

Rapid—Freiderf 3:0 (2:0), III. Ker.

Hajduk 2:1. Dura—Dacia 12:0. Patria—Ba-

pid 6:2. Alkerületi bajnokiak.

Rescia-Resita.) Gloria Arad—UDR 4:4 (2:1), barátságos.

(ARAD.) AMTE vegyes—Ripensia vegyes 2:0 (0:0). Góllövő: Bellai 2.

(Turda-Torda.) Industria Sármei—Ariesul 2:1 (1:1).

(Salonta-Nagyszalonta.) Barkochba Szatmár—NSC 1:0 (1:0).

(CERNAUTI.) Unirea-Tricolor—Dragos Voda 3:2 (0:1), barátságos.

(Targumures-Marosvásárhely.) Mures—Nautica 4:2 (1:0), barátságos.

(Oradea-Nagyvárad.) Crisana—Törekvés 1:1 (1:0), barátságos.

(Sibiu-Nagyszeben.) HTV—Soimii 3:2 (2:2), barátságos.

(TOKIO.) Az USA—Japán atlétikai viadalt az amerikaiak nyerték 94:84 arányban.

(KASSA.) A nemzetközi meghívásos atlétikai versenyen mindkét meghívott magyar atléta győzött. A 100 méteres síkfutást Kovács 10.7 mp-cel, a 200 méterit 21.7

mp-cel, a 100 méteres gátfutást 16.2 mp-cel nyerte. 1500 méteren Kelen 4 p 15.2 mp-cel, az 5000 méteren 15 p 25.4 mp-cel győzött.

(POZSONY.) A marathoni versenyt Takács, a prágai Slavia futója nyerte 2 óra 52 p 04.3 mp-cel.

A cseh labdarugóbajnokság szenzációja, hogy a Slaviai Kladno csapata is legyőzte 1:0 arányban, de multikori legyőzője, a Bratislava is kikapott a Victoria Pilsentől 4:1 arányban.

Bécsi bajnoki labdarugóeredmények: Simmering—WSC 3:3, Ausair—Favoritner 3:2, Admira—Wacker 1:1, Rapid—FC Wien 5:0. (TRIESZT.) Németország—Olaszország ökölvívómérkőzés 10:6.

(Gherla-Szamosujvár.) Haggibbor—Congri 4:3 (2:0). Barátságos. A kolozsvári csapat játéka tetszést aratott.

A magyar ifjúsági uszóbajnokságokon a 100 m-es gyorsuzást Angyal 1 p 04 mp-cel a 400 méteres gyorsuzást 5 p 14.8 mp-cel nyerte. A 100 méteres hátuszás bajnoka Farkas lett 1 p 14.4 mp-cel.

(SZTAMBUL.) A budapesti BSE vízilabda csapata szombaton a török válogatottal 11-re, vasárnap pedig 16:0 (7:0) arányban győzte le.

Kárpáti Károly, a magyar olimpiai birkózóbajnok teniszoktatói oklevét szerzett. A birkózóvilág bajnok a tenisztőt is mestertien kezeli.

(LONDON.) A szombati atlétikai versenyen az angol S. Wooderson 4 p 06.6 mp-re javította az amerikai Cunningham 1934-től fennálló 4 p 06.8 mp-es 1 mérföldes hitelesített világrekordját.

(BUKAREST.) A Balkán atlétikai játékokra a két román stafétát a következőképpen állították össze: 4x100 m.: Kovács, Ghiteacu, Liess, Dejenariu. A 4x400 méteren: Jordache, Kruppka, Lázár és Nemes.

(OSLÓ.) A baszk válogatott labdarugócsapat a norvég munkásválogatottal 4:1 (2:0) arányban győzte le.

A Jugoszlávia elleni labdarugócsapatot a válogatóbizottság csütörtökön Temesváron állítja össze. A mérkőzést, — mint jelentettük, — a cseh Krist bíró vezető és azt a bukaresti rádió is közvetíteni fogja.

Victoria—NAC 1:1 (1:0). Bíró: M. Petrescu. A Victoria nagyszerűen játszott és Cociuban II. góljával megszerezte a vezetést. Már-már úgy látszott, hogy a kolozsváriak megnyerik a mérkőzést, amikor az utolsó percben Orza egyenlített.

Sp. Studentesc—Macabi 6:1 (3:0), barátságos.

Teke-sport

A kolozsvári kerületi szövetség közleményei

1. Felkérjük a kerület vezetőségének összes tagjait, hogy f. hó 31-én este fél 8 órakor okvetlen jelenjenek meg a hivatalos helyiségben tartandó ülésen.

2. Felkérjük a kolozsvári kerülethez tartozó 730 és ennél magasabb bajnoki eredményeket elérő csapatokat, hogy f. hó 31-én este fél 8 óráig jelentsék be a kerülethez: mikor és hol akarják középdöntő mérkőzéseiket szeptember 1. és 15. között megtartani: Remény, Avram Jancu, Echo, Bohém, Transilvania, Ardealul, Hercules Soimii, III. Kerület, Egyetértés, Iris, Juventus, Hargita, Minerva, Amateure, Solid, Meteor, Haggibbor, Matador, UEC, J6-barát, Favorit, Victoria, Venus Bánffyhynd, Keramia és Gloria Beszterce, Uranus és TTT Torda, Victoria Nagybánya, Astra Soimii Carpatilor és Unirea Zilah és Minerul Ticu. Ugyanerre kérjük fel az összes 124, vagy ennél magasabb bajnoki pontokat elért egyéni játékosokat is. A középdöntőbe ugyanis az utólag beérkezett versenyzőkkel történt számítások alapján a csapatok közül a 730 és ennél magasabb pontszámúknak az egyéni játékosai közül pedig a 124 és ennél magasabb pontszámúak kerültek be.

3. Felhívjuk a csapatok figyelmét arra, hogy a szabályok szerint a középdöntőben csak azok a játékosok szerepelhetnek, akik a selejtezőben is játszottak. Ha valaki beteg a hat játékos közül, úgy ezt a körülményt a cserejátékos nevének megjelölésével a bajnoki bizottságnak kell bejelenteni.

4. A középdöntőkre azért kell a játékok helyét és időpontját 31-én este fél 8 óráig bejelenteni, hogy a zsűri kiküldéséről gondoskodni lehessen idejében.

Dr. J. G. Russu sk. elnök. Fodor V. sk. főtitkár.

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A szövetség a napokban affillálta legújabb csapatát, a Székelységet, melynek tisztikara a következő: Elnök: Kibédy Albert, alelnök: Szőcs János, titkár: Ercsei Dénes, csapatkapitány: Báza János, ellenőrök: Jakab Károly és Janka Lajos. — A csapat játékhelye a Simon-pálya.

Rádió

KEDD, augusztus 31.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelődás, hírek. 13: Déli zene, hírek. 14: Hírek. 19: Rádiózenekar, előadás. 20.25: Román lemezek, kétszongorás verseny. 21.10: Ének. 21.30: Szimfonikus lemezek. 22.45: Vendég-lői zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, étrénd. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. — 13.05: Szimfonikus zenekar. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40: Hírek. 17.10: Arányi Mária előadása. 17.45: Hírek. 18: Elbeszélés. 18.25: Mocsányi és Lakos humoros zeneszámai. 19: Előadás. 19.30: Zongoraverseny. 20: Előadás. Szalonzene. — 21.35: Hírek. 21.55: A két fővény, vígopera. 23.10: Cigányzene. 24.10: Jazz zene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19: Ének zongorakísérettel. 19.30: Előadás. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Előadás. 22: Hanglemezek. 23.05: Hírek.

Bécs. 13: Könnyű zene. 15: Alt lemezek. 17.05: Könnyű bécsi zene. 20.25: Le-mezek. 21.20: Ballada. 22.45: Chopin zongora és zenekari verseny. 23.30: Szórakoztató zene. 24: Szórakoztató zene.

Berlin. 19: Szórakoztató zene. 20.15: Mő-zorat lemezek. 21.10: Dalos tarka est.

ISKOLA

— Iskolai értesítés. A róm. kath. egyházközség a közönség tájékoztatására közli, hogy a fenhatósága alatt álló elemi iskolákban a beiratások szeptember 1—10-ig tartanak. 1. Augusztus elemi leányiskola és ovoda Str. Gh. Cosbuc 1. szám alatt. 2. Marianum elemi leányiskola Cal. Regele Ferdinand 66. sz. alatt. 3. Lyceum elemi fiúiskola Str. Kogălniceanu (Farkas-u.) 2. szám alatt. 4. Szt. Péteri elemi vegyes iskola C. Marechal Foch 123. sz. alatt, mindennap délelőtt 9—1-ig. Iskoláinkban felvesszünk bármilyen vallású, magyar anyanyelvű tan-köteles gyermeket. Kérjük a T. szülőket, szíveskedjenek jelzett idő alatt okvetlenül irassák be gyermekeiket, mert 10-én a beírásokat lezárjuk s később jelentkezőket nem irhatunk be. Bővebb felvilágosítással az egyes iskolák igaz-gatószámai szolgálnak.

A Református Kollégium elemi iskolájába a beiratások szeptember 1—10-ig tartanak. Azok a szülők, kiknek gyermekeik szept. 15-én és december 31-ike között töltik be a 7-ik élet, szíveskedjenek jelentkezni az iskola igazgatószá-gánál már szeptember 13- napjain. A tani-tás kezdete: szeptember 15.

Pletyka-járvány

Az emberi ész leküzdötte az emberi test biztonságát fenyegető járványok veszedelmét, a fertőtlenítő szerek egyre szaporodó számával sikeres hadjáratot vezet a középkorban, sőt az ujkor hajnalán még mindennapos tömegpusztulások kórokozói ellen s a legjobb uton van ahhoz, hogy a még meg nem fekezett járványok terjedésének is gátat szabjon.

Azonban amilyen sikerrel vette fel a küzdelmet az ember a testet fenyegető járványok ellen, éppen olyan tehetetlennek látszik ama erkölcsi járványokkal szemben, amelyeknek kórokozói nem a környező levegőben, a vízben, vagy termékekben lappanganak, hanem az ember természet barlangkori odúiban.

Eme erkölcsi járványok egyik legveszedelmesebbike feltűnő virágzásnak örvendő napjainkban. Kulturális érdeklődés helyett az emberek egy tekintélyes hányada — fent és lent — inkább embertársainak legszemélyesebb magánügyei iránt érdeklődik, még pedig pont olyan természetű magánügyei iránt, amelyek senki idegenre nem tartoznak.

Ha ez az érdeklődés jóindulatu volna, ha a kollektivitás, az együttérzés szükségességéből fakadna, természetesen senki sem emelhetne ellene kifogást.

De a pletyka lényegéhez, mondhatnók lélektanához tartozik, hogy olcsó kíváncsiságát hallatlanul erős és hallatlanul felelőtlen érdeklődését mindig az eredendő, rosszindulat irányítja a magántermészetű ügyek felé.

Ha vannak hivatalos prókátorok, úgy a hivatásos pletykázók (mert vannak ilyenek) kétségkívül a hivatalos bírák hivatalát bitorolják. Még pedig az önkényes bíráskodásnak legalantasabb és legveszedelmesebb fajtáját: a tények, bizonyíték ok nélküli való bíráskodást, amelynek az a célja, hogy a — rehabilitáció lehetőségét kizárva, a megvádolt egyén, vagy egyének távollétében, azok megkérdése nélkül — süssék az illetők homlokára az erkölcsi szégyenbélyeget.

Ennek a felelőtlen bíráskodásnak, ennek az erkölcsi gangsterségnek ideje volna már véget vetni.

Ha a törvénykönyvben van paragrafus a rágalmozókra, a nyílt becsületsértőkre: százszor inkább kellene, hogy legyen azokra a becsületsértőkre, akik gyáván, az ismeretlenség homályában huzódnak meg és onnan irányítják rablóhadjáratukat nők és férfiak, családok és közeleti emberek erkölcsi kifosztására.

A hivatásos pletykázók semmivel sem jobbak, sőt határozottan rosszabbak a nyílt rágalmozóknál. Rosszabbak, mert névtelenek és mindig másokra hivatkoznak, amikor valaki „értesültségük” eredeti forrása után érdeklődik.

Egész raktárt tartanak fenn hamis adatokból, ártatlannak látszó, de valójában mérgezettheggyű értesültségükből, amelyek arra vannak szánva, hogy a mások tisztességét, tehetségét, emberi kvalitásait a sárba rántva, ezáltal a maguk erkölcsi és szellemi jelentéktelenségét tereljék el a figyelmet, vagy magukat emeljék arra a vélt magaslatra, amelyről pletykáikkal embertársaikat akarják lerántani.

A pletykázó mindig az a hivatalos purifikátor, aki nem jobb, sőt határozottan rosszabb a Deákne vásznánál. Nem lévén komoly szellemi, vagy közeleti elfoglaltsága, mindig a szomszédjára, vagy jóismerősére irányítja érdeklődését s rendszerint olyan hibáztatható tettek elkövetését fogja rájuk, amelyeket ő már számtalanszor elkövetett és még számtalanabszor szeretne újra elkövetni.

Ennek a pletyka-járványnak leküzdésére egyetlen ország, egyetlen törvény-cikkelye sem ad lehetőséget. A pletykát nem sorolják a büntettek és a vétségek közé, holott sokkal inkább az, mint egy némely, kategorizált és törvényes megtorlást kivívó vétség. A pletyka a besurranó tolvajok metódusát követi: óvatosan, mindig a homály és a gyanulanság lepleibe burkolózva szemeli ki áldozatát, azt a férfit, nőt, vagy közületet, mely ellen irigysége irányul s me-

lyet hamis, vagy legalább is bizonyíthatatlan állításaival akar a világ számára adni.

Ha a magánlaksértést szigorúan bünteti a törvény, abból a tisztult elvből kiindulva, hogy mindenkinek a háza a maga vára, ahol szuverén ura tetteinek, érzelmeinek és cselekedeteinek (legalább is addig, míg magatartása nem ütközik össze a közérdekkel), akkor büntetnie kellene a pletykát is, mely az egyén legszuverénabb területére: magánéletébe tör be hivatalosan s alantas kíváncsiságával, fenhéjázó álerkölcseivel igyekszik bemocskolni a magánélet legfélétebb intimításait.

A büntető törvénykönyveknek kétségkívül hiányossága, hogy a pletyka ellen nem tartalmaznak szankciókat. Ez a hiányosság valószínűleg abból a sántikáló jogbölcséleti felfogásból indul ki, hogy a pletykák elindító rendszerint felkutatthatatlanok s a pletykázók sohasem elég bátrak ahhoz, hogy valamit felelősen és határozottan állítsanak valakiről, vagy valakiről, sőt a sötétben bujkáló gyáva meglapulásával rendszerint vigyáznak arra, hogy éppen azok fülébe ne jusson el pletykájuk, akiket felelőtlen állításaikkal és rágalmaikkal kikezdek.

A pletykázás és főleg a pletykázók ellen csak a társadalom legjobbjainak önkéntes megszerveződésével lehetne védekezni: a pletyka és pletykázások elleni bojtkott megszervezésével. A társadalmi megbecsülésből kellene kirekeszteni mindazokat, akik pletykáznak, vagy akik anélkül hallgatják meg a pletykákat, hogy azonnal felelősségre vonnák őket hírforrásaik eredetét és valódiságát illetően.

Mert a pletykajárvány óriási méretű terjeszkedésében nemcsak a pletyka elindító és malomalatti terjesztői a bűnösök, hanem azok is, akik hallgatólág tudomásul veszik aljas indulatoktól fűtött fecsegéseiket.

Ebben a bomló és bomlott korszakban kevés emberi és társadalmi érték bizonyult maradandónak. Ha valamilyen szervezett társadalmi akcióval mi magunk nem szabunk gátat a legveszedelmesebb társadalmi rákfenék egyikének: a pletykának, úgy rövidesen magánéletünk legfélétebb értékei — az a keskeny terület, ahol még valahogyan meg tudjuk övni emberi méltóságunk roncsait — szintén rövidesen az ebek harmincadjára kerülnek.

Incognitus.

1000 pár cipőt minden számban hal-
latlan olcsó árban kiárusítunk.

EL-KA

cipőüzlet. Calea Regele Ferdinand No. 16.

Nem kérhet a vízmű garanciát a fogyasztótól

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Jelentettük, hogy a vízműigazgatóság az új közigazgatási törvény rendelkezéseire hivatkozva, értesítette a fogyasztókat, hogy az évi fogyasztás díjának 10 százalékát garanciaként letétbe kell helyezték. A város időközi bizottsága, amikor tudomást szerzett a rendelkezésről, átiratban felszólította a vízműigazgatóságot, hogy a fogyasztási garancia inkasszálsáról mondjon le, mivel azt semmi

körülmény nem indokolt.

A vízműigazgatóság válaszában azzal érvelt, hogy a közigazgatási törvény 232. szakasza felhatalmazást ad a közüzemeknek, hogy garanciát szedjenek a fogyasztóktól. A tanács most foglalkozott a vízműigazgatóság válaszával és úgy intézkedett, hogy újabb átiratban nyomatékosan felszólítja a vízmű vezetőit, hogy a garancia behajtásától álljon el, mert arra semmi oka nincs.

A berlini tejgazdasági világkongresszus érdekes számadatai

(BERLIN.) Az idei tejgazdasági világkongresszust a 700 éves fennállását ünneplő német birodalmi fővárosban, Berlinben tartották meg és azon a világ 3 nemzete képviseltette magát. A részt vevő államok között szerepelt Románia is, amelynek küldöttségét G. Constantinescu bukaresti állattenyésztési főfelügyelő vezette. A berlini tejgazdasági világkongresszuson képviseltette magát az Erdélyi Gazdasági Egylet is, a külföldi tanulmányuton levő Seyfried Ferenc egyleti segédtitkár személyében, míg az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége részéről Nagy Miklós okleveles gazdaságmérnök vett részt a tejgazdasági világértekezleten.

A megnyitó ünnepséget augusztus 16-án tartották meg és az azon elhangzott beszédek egyöntetűen kidomborították a kongresszus nagy jelentőségét. Elsőnek dr. Zippert, berlin főpolgármester üdvözölte a vendégeket, kijelentve, hogy a német főváros szívesen látja a megjelenteket.

Berlin lakóai naponta 690.000 liter tejet fogyasztanak, ami évi 343 millió liter tej fogyasztását jelenti.

A tejet 160 kilométer körzetből teherautókon és gyorsvonatokon szállítják a német fővárosba és megérkezése után azonnal csirátlanítják. Berlin azonban nemcsak nagy tejfogyasztó, hanem tejtermelő is,

mert 12.000 hektáros, szennyvízzel

öntözött gazdaságának kitűnő tehén-száma évi 7 millió 760 ezer liter tejet termel.

A tejvilágsszövetség elnöke, a belga Naenhant beszédében kiemelte, hogy 34 év óta rendezi a tejgazdasági világkongresszusokat, de a berlini összejövetel méreteiben az összes eddigieket felülmúlja. Több, mint 450 tudományos válasz érkezett be a feltett 25 szakmai kérdésre, amelyeket 27 titkár ismertet a kongresszus hallgatóival el.

— Szeretném — fejezte be francia nyelvű beszédét az elnök — ha a berlini tejgazdasági világkongresszus a barátságos együttműködés további komoly lépését jelentené a nemzetek közötti béke érdekében.

Darre német birodalmi földművelési miniszter beszédében kiemelte, hogy bár Németország a tejtermelő államok között a második helyet foglalja el, mégis behozatalra szorul tejgazdasági cikkeiben. Új törvénnyel szabályozták Németországban a tejtermékek árát és így módon sikerült a termelést emelni.

Több mint 10 millió tehenet kötelezően beírtak a tejellenőrző egységekbe

és a mezőgazda így pontosan kiválaszthatja a megfelelő tenyésztanyagot, az ellenőrök pedig a takarmányozásnál adhatnak értékes szaktanácsot. Érdekes — mondotta a miniszter — hogy a

világ autógyártásának méreteit és részleteit általánosságban mindenki ismeri — a tejről, a termékek felbecsülhetetlen nemzetgazdasági, népegészségügyi jelentőségéről azonban csak kevesen tájékozódtak, pedig

a tejtermékek évi értéke kétszeresen is meghaladja az autógyártás értékét.

A berlini tejgazdasági világkongresszus méltó módon bizonyítja, hogy milyen nagyfontosságú szerepe van a tejnek az emberiség táplálkozására.

A megnyitó beszéd után a kongresszus résztvevői megtekintették a nemzetközi tejgazdasági kiállítást, majd este diszvacsorán vettek részt. A német megszervezettségre jellemző, hogy a több, mint 3000 résztvevőnek 55 perc alatt szolgálták fel az ötfogásos, izletes vacsorát.

A tejgazdasági világkongresszus résztvevői felejthetetlen emlékekkel gazdagodtak a német fővárosban.

Seyfried Ferenc gazdaságmérnök.

„A termelő és a fogyasztó” céggel beszerzési és értékesítési szövetkezetet létesít a kolozsvári mezőgazdasági kamara

A kolozsvári mezőgazdasági kamara vezetősége elhatározta, hogy „A termelő és a fogyasztó” célgelnevezéssel beszerzési és fogyasztási szövetkezetet létesít. A szövetkezet alapításáról a mezőgazdasági kamara vezetősége a következő hivatalos felhívást adta ki:

A kolozsvári mezőgazdasági kamara értesíti a mezőgazdákat, tisztviselőket és kereskedőket, hogy „A termelő és a fogyasztó” elnevezéssel beszerzési, termelési és értékesítési, mezőgazdasági szövetkezetet létesítését határozta el, Kolozsvár székhellyel, amely Kolozsvármegye egész területén fejtené ki tevékenységét.

A létesítendő szövetkezet közvetlen kapcsolatot létesít a termelő és a fogyasztó között, kizárva a közvetítőket, akik úgy a termelők, mint a fogyasztók terhére üzérkednek.

A szövetkezet fiókokat nyit Kolozsváron és a vidéki városokban is, amelyek az árucserét lebonyolítják, a mezőgazdákat vetőmaggal, mezőgazdasági gépekkel, gyapottal, fűszerárúval és minden egyéb közszükségleti cikkeivel látják el, ezzel szemben összegyűjtik a mezőgazdasági termékeiket, a gabonát, gyümölcsöket, bort, szárnyasokat, tojást, tejet, túró- és sajtféléket stb., amelyeket úgy a kolozsvári fiókok, mint a vármegye egyes helyein létesített szövetkezeti fiókjai útján értékesítenek.

Aki a létesítendő szövetkezetnek tagja akar lenni, legalább egy darab, egyenként 1000 lej névértékű részjegyet kell lejegyezzen, amely összegből 10 százalék, ezenkívül pedig 50 lej beíratási díj az aláírással egyidejűleg lefizetendő. A részjegyek lejegyzése Kolozsváron közvetlenül a mezőgazdasági kamaránál, a vármegyei prefektúra épületében, a vidéken pedig az illetékes mezőgazdasági szolgálati ügyosztálynál eszközölendő, ahol egyidejűleg lefizetendő a részjegy 10 százaléka, a hátralékos összeg pedig 1 év alatt részletekben.

Abban az esetben, ha legalább 100 tag részjegyet jegyzett le, összehívják az alakuló közgyűlést, amely megválasztja a szövetkezet igazgatóságának és felügyelő bizottság tagjait, valamint azokat, akiket az igazgatóság kiküldöttének ellenőrzése mellett a szövetkezeti fiókok vezetésével bíznak meg.

A szövetkezet tagjai hathónapos hitelt kaphatnak, hogy megfelelő lehetőséggel rendelkezessenek szükségleteik beszerzésére.

A szövetkezet alapítási felhívását dr. Nemes Ilarie, a mezőgazdasági kamara igazgatója és Victor Zaharia agrármérnök a mezőgazdasági kamara aligazgatója írták alá.

— A török ipar fellendülőben van. Törökország cukorgyárai két évvel ezelőtt megszüntették üzemüket, mert nem volt megrendelőjük. Most erős munkába kezdtek. Sok új gyapjufonó üzem létesítettek. Most már maga Törökország dolgoz fel a gyapjutermelekből 14.000 tonnát. Karabükben ugyanakkor hatalmas vasgyárat létesítettek, az Inmiben levő papírgyárat pedig kétszeresére nagyobbították, úgyhogy évenként sokezer tonna papírost képes előállítani. Mindezek a jelek arra mutatnak, hogy Törökország ipara fellendülőben van.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAYER ANTAL

Nyomatott a MAYER NYOMDA
kőforgó-gépén, Kolozsvár—Cluj.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cal.
Regele Ferdinand 66., balra.

Ünműködő távbeszélő száma: 20—61.

NAPTÁR: 1937. Augusztus 31. Kedd.
Kat.: Raimund. Prot.: Raimund.
Ort.: Pom. Brăului Maicii Domn.
Izt.: 24 Elul 5697.

Jóestét!

ISMERTETŐJEL

— Hallottam, hogy eljegyeztél a csodálatosan hasonlító ikertestvérek egyikét. Hogyan különböztetted meg őket?
— Nagyon egyszerűen. Amelyikőtől nem kapok pofont, ha megcsókolom, az a menyasszonyom...

LOGIKUS EMBER

Házigazda: Nézzé kérem, ha nem tud olyan nagy lakást fizetni, miért nem vesz ki egy kisebb lakást?

Lakó: Hiszen annak a bérét sem fizetném, hát akkor miért ne lakjak könnyelműen?

KEDVES VENDEGLÁTÁS

Háziasszony a zuhogó esőt az ablakból nézi és így szól:

— Csak szakadjon az eső, legalább nem jönnek a vendégek...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Augusztus hó 28., szombaton estétől szeptember 3-ig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Biró, P. Unirii; Demeter, Cal. Moților; Apostol, Cal. Regele Ferdinand; Palóczy, C. Gen. Marochel Foch.

Szerdától a Royal sláger-mozgóban

— Időjárás: A bukaresti időjárás-kutató-intézet jelentése: fokozódó légáramlás, változó felhőzet, eső, zivatar jelleggel.

— Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, Str. Gojdu 3. sz. alá helyezte.

— A bukaresti evangélikus egyház felhívja mindazokat a Bukarestben lakó vagy átmenetileg a fővárosban tartózkodó evangélikus vallásúakat, akik a magyar nyelvet vallják anyanyelvüknek, illetőleg hitük nyelvén, hogy feltétlenül közöljék nevüket és lakcímüket, akár személyes bejelentést, akár postai levelezőlap útján a lelkesi hivatalal. (Oficiul Parohial Evanghelic Bucuresti, II. Str. Basarabia 23., fost Occident). Mulasztást követ el önmaga ellen, aki e felhívásnak bármely okból késedelmeskedik eleget tenni. Erdélyből jövet mindenkit első útja a lelkesi hivatalba vezessen, ahol mindenben hasznos útbaigazítást nyerhet, amellyel sok lelkiismeretlen rászédéstől megkímélheti magát. Az egyházközség rendszeres istentiszteleteket tart minden vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel a Sf. Voievozi 50. sz. alatti református iskola diszterében. Lelkesi hivatal.

— Anyát és gyermekét agyonsújtotta a villám. Bukarestből jelentik: A „Tim-pul” jelentése szerint Huricani községben borzalmas felhőszakadás volt, mely elől a mezőn dolgozó parasztasszonyok egy kunyhóba menekültek. A villám becsapott a kunyhóba és azonnal megölte Filimon Marina asszonyt, valamint 12 éves fiugyermekeit. A többi asszonyok csak kisebb sérülést szenvedtek.

Kovács János munkanélküli kőműves, fenyegető levelekkel kísérelt meg pénzt kizsarolni áldozataitól

Letartóztatták a temesvári „lekele-kezel”

(TEMESVÁR-TIMISOARA.) Hongel Teréz Str. Enea 10. szám alatt lakó temesvári asszony néhány nappal ezelőtt névtelen levelet kapott, amelyben azzal fenyegette meg az ismeretlen levélíró, hogy

megöli, ha záros határidőn belül megjelölt helyre nem helyez el 40 ezer lej készpénzt.

Az asszony értesítette a rendőrséget, amely megállapította, hogy a zsaroló levelet Kovács János, a közeli Dratelia községben lakó kőműves írta, aki

hasonló tartalmu fenyegető levelet írt Long János temesvári lakosnak is, akitől 30.000 lej váltságdíjat követelt halálfenyegetésekkel.

A rendőrség letartóztatta Kovács Jánost és megindította ellene az eljárást. Kovács kihallgatása során azt vallotta, hogy hosszabb ideje munkanélküli, nem volt semmi keresete és ezért határozta el magát a fenyegető, zsaroló levelek megírására, de távolról sem volt szándéka kiszemelt áldozatait megölni.

Megkezdtek a Budapesti Őszi Vásár igazolványainak árusítását

A Budapesti Őszi Vásár és az azzal kapcsolatos Országos Kézművesipari Kiállítás látogatói tudvalevően a CFR vonalain a visszautazásnál, a magyar vasutakon pedig úgy az oda, mint a visszautazásnál 50—50 százalékos utazási kedvezményt élveznek. A látogatók ezenkívül vizum nélkül léphetik át a határt és a rendes vizumdíj egyharmad áráért Budapesten utólag szerezhetik meg a vizumot. Ezeket a nagyjelentőségű kedvezményeket természetesen csak az veheti igénybe, aki az Őszi Vásár utazási igazolványával rendelkezik, de ilyen igazolványt személyenként 150 lejért bárki szerezhet magának. Az utazási igazolványok, amelyek a vásár és kiállítás megtekintésére is feljogosítják tulajdonosaikat, elkészültek és a mai naptól kezdve az Európa utazási

iroda és a Wagnos Lits-Cook fiókjanteiben kaphatók.

Az utazási kedvezmények úgy a román, mint a magyar vonalakon már életbe léptek. A CFR vonalain visszafelé szeptember 2-től szeptember 25-ig érvényesek. Budapestre legkésőbb szeptember 20-án délig kell a látogatóknak megérkeznie. A CFR-nek a visszautazásnál engedélyezett 50 százalékos kedvezménye a személy- és gyorsvonatok I., II. és III. osztályaira szól. Rapid vonatoknál Budapest felé a „helyjegyek” is megfizetendők, visszafelé azonban ez alól mentesítve vannak az utasok. Tá-
jékoztatásul közöljük még, hogy a magyar hajókon is féláron lehet utazni és hogy a magyar vonalakon a féláru jegykedvezmény visszauton szeptember 2-től 30-ig érvényes.

Az uralkodó és Mihály nagyvajda Sinalaba utaztak

(BUCURESTI.) Károly király Őfelsége Mihály nagyvajda kíséretében tegnap délután 2 órakor automobilon Sinalabába utazott.

— Meghívó. A cluji Háztulajdonosok Népbankja (Hitel- és takarékszövetkezet) részjegytulajdonosait tisztelettel meg hívjuk a folyó évi szeptember hó 12-én délelőtt 11 órakor a szövetkezet helyiségében (Piața Unirii 11.) tartandó rendkívüli közgyűlésére, amelynek napirendjén az alapszabályok módosítása, (az új típusú alapszabályok elfogadása) szerepel. Amennyiben ez a gyűlés nem lesz határozatképes, a második közgyűlést folyó évi szeptember hó 26-án tartjuk meg, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes. Az igazgatóság.

A kis potyautas

juk meg, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes. Az igazgatóság.

— Éjszakai merénylet súlyosan bántalmazta egy lelkes feleséget. Nagyszerbenből jelentik: A napokban az éjszakai órákban Simion Luca 26 éves Stinnic községi vasgárdista behatolt Ariont Specula, a község nemzeti-párti görög katolikus lelkes lakosába és annak távollétében feleségét súlyosan bántalmazta, úgy, hogy a kórházba kellett szállítani. A merénylet után a vasgárdista eltűnt. A csendőrség körözőlevelet adott ki ellene.

— Kétezer csemetefával disziti az utcákat a városi tanács. A város gazdasági ügyosztálya elhatározta, hogy Kolozsvár uccáinak diszítésére az ősz folyamán 2000 csemetefát ültet. Különös tekintettel lesznek a munkálatoknál arra, hogy minden uccában egyfajta fákot ültessenek és amelyek kipróbáltan meg felelőek uccák diszítésére. A csemetefákat a városi faiskolából szerzik be.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik édesapánk elhunyt alkalmával részvételükkel felkerestek, fogadják hálás köszönetünket. Kleimann testvérek.

Rövid ideig tartó reklámárusítást rendez Weisz Ernő

szücs

új helyiségében.

C. Regele Ferdinand 12.
Farkas Ignác cipőüzlet mellett.

Hosszu csikóbundák már
9000 lejtől

Kolozsvár polgármesteri hivatala.
2424—1937. szám.

H I R D E T M É N Y

Az összes érdekeltek és a Malomárok mentén lakók tudomására hozzuk, hogy a Malomárok vizét 10 napra, folyó október 3-ától, vasárnaptól számítva

Shirley Temple

éjjel 12 órától október 13-án, szerdán éjjel 12 óráig a Malomárok tisztítási munkálatai és a szükséges partizantási munkálatok végrehajtása céljából elzárják.

Mindazokat, akik ilyen természetű munkálatokat óhajtanak végezteni, felhívjuk, hogy kellő időben tegyék meg a szükséges intézkedéseket, egyidejűleg pedig tudomásukra hozzuk azt, hogy a Malomárok vizének elzárását semmiféle indokkal és semmiféle szempontra való tekintettel nem hosszabbítják meg.

Cluj, 1937. augusztus 26.

Kolozsvár polgármesteri hivatala.

Írta: EDWARD BULWED

76.

— Én csak egy utat ismerek, amelyen jöttem.

— Arra nem mész vissza, ott a halál leselkedik rád. Dsuma, a fojtogató, aki még sohasem tévesztett célt, vár rád utadon. De most már nem kell meghalnod, mert nem használhatsz ezzel nekünk! Ő elpusztult, te élj tovább Gyere velünk. Én kivezetlek innen.

Lementünk a völgybe, át a patakon, friss mezők és rétek között. Aztán elbúcsúztam kíséretemtől.

— Vajon életben találom-e Liliant? — volt az egyetlen gondolatom.

Ez az aggodalom siettetett lépteim. Ayesha utánam küldötte az egyik fegyverest, de az messze elmaradt mögöttem. Megint, mint egyszer, a zivatar elől menekülve, most is majdnem futva ugrottam át minden akadályt. Színes szőnyeggé fonódtak össze lábam előtt a kuszónövények erős indái, fölöttem sötét sátorban borult össze a fák lombja.

Egyszer csak elémtoppant egy fehér alak. Ayesha szolgálja, a fojtogató állt előttem. Alázatos arccal, mozdulatokkal jelezte, hogy jóbarát. Ne féljek tőle. Irtózáttal néztem a szörnyre és még jobban siettem otthonom felé. Már azt hittem, megszabadultam a rettenetes alaktól, mikor a magasból, az ágak közül valami leesett rám. Kendő hullott a fejemre és hirtelen azt éreztem, hogy nyakam körül szorul valami. Szerencsére eszembejuttott Ayesha tanácsa: gyors kézmozdulattal megkaptam a hurkot, a másikkal pedig lerántottam fejemről a kendőt. Aztán akkorát rugtam undok támadómba, hogy messze röpült. És közben elejtette a kötelet és én lefejtettem nyakamról. Nem is fordultam hátra, nem törődtem támadómmal. Csak tovább. Haza.

Rohanva vágtattam át a réten, míg végre a kiskapuhoz értem. Első pillantásom Lilian ablakára esett. A függöny le volt engedve. A házban mély csend honolt.

Lehajtott fővel, elgondolkozva lépkedtem házam felé. És ime, a ragyogó nap sugaraiban egy bájos fiatal arc mosolyog biztatón felém. Amy, a drága kislány várt rám örömteli mosollyal.

— Liliannak nagyon jó éjszakája volt. Nyugodtan aludt. És most vidáman ébredt fel.

— Meg van mentve! Ó, Istenem, milyen csodálatosak a te utait!

(VÉGE.)

Cáfollják, hogy a kisanfant elismerné Abesszinia olasz meghódítását

(BUCURESTI.) A Timpul a következő nagy feltűnést keltő közleményt közli: A belgrádi Vreme című jugoszláv lap tegnapi számában bukaresti keltezással cikket közölt, amely szerint Románia elhatározta volna, hogy a kisanfant államok képviselőinek Színajai tanácskozása során előterjesztést tesz, hogy a kisanfant három állama ismer-

LEGUJABB FILMREMEKE

je el az olasz „birodalmat”, illetve Olaszországnak abessziniai hódítását és az elfoglalt területre vonatkozó felségjogát. A Timpul azt írja, hogy illetékes helyen ellenőrizte a Vreme közlésének hitelességét és megállapította a megfelelő helyről származó értesülés alapján, hogy a belgrádi lapnak ez a jelentése nem felel meg a valóságnak.

Nem pénzért: koncesszió fejében szállít hadianyagot a Szovjet Kinának

Az orosz-kinai egyezmény új helyzetet teremt a nemzetközi politikában felkelők újabb repülőtémadása Sevilla ellen

(MOSZKVA.) A szovjetsajtó, taglala a szovjet és a Kína között kötött megemlékezési szerződést megállapítja, hogy a szerződés újabb bizonyítéka az egyetemes béke fenntartására irányuló törekvésnek és az aláíró országok jóviszonya biztosítására. A béke egységesnek és osztatlanak kell lennie — írja az Izvestia — mert

ami a Távolkeleten történik, rendkívül közelről érinti az orosz szovjetet, mert ezek az engedmények az általános békét veszélyeztetik. A szovjet az engedmény aláírásával tanúsítást adta Kína iránti barátságos érdeklődésének, — fejezi be cikkét a lap.

„Szeg a japán bika nyakában”

(PÁRIS.) A francia sajtó is élénken foglalkozik az orosz-kinai megemlékezési szerződéssel. A La Petit Journal azt írja:

ha Oroszország arra az álláspontra helyezkedik, hogy Japán támadó félnek nyilvánítja, úgy természetesen jogcímet talál arra is, hogy Kinának nagyarányú és tényleges segítséget nyújtson.

A Journal szerint az orosz-kinai megemlékezési szerződés

a „japán bika nyakába éles szeg” ütött.

Nem lehet még tudni, hogy a megemlékezési szerződés nem jelenti-e egyben azt, hogy Oroszország értékes segítséget nyújt Kinának. Japán két-ségtelenül számolnia kell a szerződés megkötésével részére megnövekedett kockázattal. A La Populaire szerint az orosz-kinai egyezmény új helyzetet teremt a nemzetközi viszonylatokban is és az európai demokratikus államoknak nagy figyelemmel kell szemlélniük a távolkeleti eseményeket és az orosz-kinai egyezmény várható következményeit.

Koncesszió fejében

A Le Jour című francia lap azt írja, hogy

Kínának a Szovjet részéről fegyverekkel és hadianyagokkal való ellátása egyre nagyobb arányokat ölt.

Bár hangsúlyozzák, hogy az egyezmény nem jelent közvetlen katonai kapcsolatot a két érdekelt állam között, mégis megállapítható, hogy ez a kapcsolat ténylegesen fennáll és jelentősége annál nagyobb, mert a Szovjet

nem pénzért szállítja Kinának a fegyvereket, hanem különböző engedményekért, koncesszióért és nem látja kizártnak a fegyverszállítványok és a hadianyag ellenében az esetleges területi átenged-ményezést sem Kína részéről a Szovjet javára.

A lap szerint 12 hatalmas bombavető szovjet repülőgép érkezett legutóbb Kinába és

a gépek repülői, katonaszemélyzete a szovjet hadsereghez tartoznak, akik szerződésileg kötelezték magukat, hogy hat hónapig a kínai hadseregben fognak szolgálni.

A lap kihangsúlyozza azt is, hogy az orosz-szovjetnek olyan fontos érdekei fűződnek Kína győzelméhez, hogy az orosz vöröshadsereg hajlandóságot mutat a japán-kinai háborúba való közvetlen beavatkozásra is és nyílt segítségnyújtásra Kína érdekében. Blücher marsall, aki jelenleg Mongóliában tartózkodik, ma már a nankingi kínai kormányval közvetlen telefon és táviratösszeköttetéssel rendelkezik és a kínai haderők csapatmozdulatait a háttérből az orosz vörös hadsereg tábornoka irányítja.

Viszonylagos csend

(SANGHAI.) A Rador jelentése szerint vasárnap éjjel viszonylagos nyu-

galom volt az egyes frontszakaszokon. Mindössze az történt, hogy néhány kínai repülőgép támadást kísérelt meg a kikötőkben állomásozó japán hadihajók ellen.

Csingtau elkerüli a pusztulást

(LONDON.) A Rador azt a jelentést közli Csingtauból, hogy a japánok elhatározták a japán hatóságnak a városból szeptember hónap végéig való eltávolítását és a japán érdekek védelmét a kínai hatóságok védelmére hajlandók bizni. Ha ez a jelentés tényleg megfelel a valóságnak, úgy Csingtau elkerüli azt a sorsot, hogy a kínai és

japán csapatok összeütközésének egyik szenvedő áldozata legyen.

Felkelő repülők Sevilla fölött

(VALENCIA.) A Rador jelentése szerint tegnap este 8 és 10 óra között hét nemzeti repülőgép tizenhatszor kísérelte meg, hogy a város fölé emelkedjék és arra bombákat dobjon. A köztársasági csapatok légharító ütegei azonban megakadályozták a nemzeti repülőgépek légi támadásának keresztülvitelét. Egy repülőgépnek mégis sikerült a város külső negyede fölé jutnia és bombákat ledobni. A bombázás eredményeként három ember meghalt, többen megsebesültek.

Előkelő vendégek jelenlétében avatták fel a Sorecani R. T. üdülőházát

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Sorecani Szénbánya R. T. Jegenyefürdőn létesített üdülőházát fényes ünnepség keretében avatták fel a tegnapi napon. A kormány képviselőiben dr. Pop Valér ipar- és kereskedelemügyi miniszter jelent meg az ünnepségen, amelyen részt vett Manolescu Mihail, a bányatársulat elnökgazdája, Vaida-Voevod

Sándor volt miniszterelnök, a Román Front vezére, valamint D. R. Joanitescu volt munkaügyi miniszter is. Pop Valér, Manolescu, Joanitescu és Vaida Sándor beszédeikben kiemelték a Sorecani Szénbánya tevékenységének mezőgazdasági jelentőségét és szociális érdekét, amellyel a munkások üdülőházát felépíttette.

Ingyen kell otthon nyújtson a város az egészségügyi hatóságoknak

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Az új köz-igazgatási törvény rendelkezései alapján az eddig városi kezelésben levő egészségügyi intézmények az állam hatáskörébe mentek át. Ennélfogva természetesen az egészségügyi intézmények jövedelmei is az államot illetik meg. Függetlenül maradt azonban a városi tulajdon képező épületek helyzete, amelyekben egészségügyi intézmények kaptak eddig otthont.

A város arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egészségügyi intézmények kötelesek házibért fizetni a törvény hatóságnak, mivel az állam is hasonló

módon jár el a városi bérleményekkel szemben. Természetesen ezek hallani sem akarnak arról, hogy bért fizessenek a városnak. Az ügy végül is a belügy-miniszter elé került, amely arra kötelezte a várost, hogy az egészségügyi intézményeknek, így a városi főorvosi hivatalnak is, ingyen biztosítson helyet a városi épületekben. A város vezetősége nehéz szívvel vette tudomásul a felsőbb rendelkezést és csak az vigasztalja, hogy például a tisztifőorvosi hivatal épülete az uccarendezés vonalába esik és rövidesen lebontásra kerül.

Tűz a Monostoron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ma éjjel 3 óra körül a helyi tűzoltóság parancsnokát telefonon értesítették, hogy a Str. Monostur 76. szám alatt levő Bodea Pavel pékségben tűz ütött ki. Bucur Gheorghe kapitány tűzoltóparancsnok

vezetésével három autó öntöző ciszternaival és 30 tűzoltóval azonnal a helyszínre robbant. A tüzet kétóránál hamarabb sikerült lokalizálni, de a kár így is meghaladja az 50.000 lejt.

Vagyont szerzett ócskaruhákon az egykori kalapácsos gyilkos

(BUDAPEST.) Néhány esztendővel ezelőtt nagy port vert fel az a gyilkosság, amely a Budapest—ceglédi vasútvonalon történt. Fischl Frigyes kecskeméti fiatalember kalapáccsal agyonütötte Steinherz Jakab kereskedőt. A nyomozás során kiderült, hogy a gyilkosság egyenesen Steinherz felkérésére történt. A háttér az volt, hogy Steinherz tönkrement, előzőleg azonban nagy összegre biztosította az életét és azt akarta, hogy ezt a pénzt a családja megkapja. Fischl a pestvidéki törvényszék felkérésére elkövetett emberölésért öt esztendei fegyházra ítélte. A börtönben annakidején arra kérte az igazságügy-

minisztert, engedje meg, hogy feleségül vehesse Robert Róza nevű menyasszonyát. Kérését azonban elutasították. Szabadulása után Fischl Budapesten próbált elhelyezkedni, de sehogy sem tudott zöldágra vergődni. Párisba ment, ahol különböző foglalkozásokkal kereste kenyerét, de csak szűkösen boldogult. Végül őszeres lett. Ez aztán beütött neki. Meggazdagodott. Most hatalmas tételekben szállítja az ócskaruhákat a különböző francia gyarmatokra. Nemrég azután levelet írt menyasszonyának és kihívta Párisba. Hir szerint a napokban lesz az esküvőjük.

Socol Aurel dr.

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Súlyos vesztése van Románia, közelebbi vonatkozásban pedig Erdély és Kolozsvár politikai és társadalmi közéletének. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel

meghalt dr. Socol Aurel kolozsvári ügyvéd, a nemzeti parasztpárt kolozsvári tagozatának egyik vezetője, Maniu Gyula rendíthetetlen híve, a képviselőház volt alelnöke, a szenátus és a képviselőház többszörös tagja.

Socol Aurel már a háború előtti időben tekintélyes és neves tagja volt a kolozsvári ügyvédi karnak.

Nagy képzettségű és felkészültségű jogász, kitűnő vitaszonok, sokoldalú olvasott és művelt egyéniség.

Az impériumváltás után dr. Socol Aurel új hatalmi körében is megmaradt annak a szelidlelkű, a lelkek békéjét hirdető politikai és közéleti tényezőnek, aki a magyar uralom idején is volt. Mentésíteni tudta magát a tobzódó nacionalizmus szenvedélyétől és

a kisebbségek, de különösen a romániai magyarság iránt mindenkor a megértés, méltányosság és igazságosság jelszavát hangoztatta és tevékenységével igyekezett azt a gyakorlati életben is megvalósítani.

Socol Aurel dr. már hosszabb ideje betegeskedett, megrendült egészségi állapota állandó és gondos orvosi felügyeletet tett szükségessé és ezért beszállították a Zsidóórházba.

Betegsége annyira elhatalmasodott, hogy műtét beavatkozása vált szükségessé.

A nehéz és komplikált veseoperáció azonban már nem tudta megmenteni az életét, mert a műtét után szívgyengeség lépett fel és ez idézte elő a katasztrófát.

Socol Aurel dr.-t a nemzeti parasztpárt saját halottjának tekintti és a nemzet hőseinek kijáró tisztelettel fogják megadni az elhunyt törvényhozónak és képviselőnek a végső tisztességet.

Socol Aurel 1878-ban született Mezőbándon, régi román családból. Apja szintén ügyvéd volt. Gimnáziumot Brassóban, egyetemi tanulmányait pedig Prágában, Berlinben, Bécsben és Budapesten végezte. Háború előtt a kolozsvári román kaszinó elnöke volt, a forradalom kitörésekor a nemzetitanács főtitkára lett. Nyolcszor volt Kolozs megye képviselője, jelenleg a nemzeti parasztpárt tartományi szervezetének alelnöke és a kolozsvári szervezet elnöke volt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Str. Elisabeti villájából. A gyászbeszédet, tekintettel arra, hogy az országos nemzeti parasztpárt nagy pompával készül eltemetni, Moldován Valér volt erdélyi miniszter tartja meg. Képviseltek fogják magukat a temetésen a nemzeti parasztpárt vidéki szervezeteinek delegátusai is.

Szabadlábba helyezték a 10 évre elítélt Radeket

(MOSZKVA.) Sztalin parancsára tegnap szabadon bocsátották a 10 évre elítélt Radeket, az Izvestia volt főszerkesztőjét. Radek állítólag külföldön számos — Sztalint kompromittáló — aktát helyezett el, amelyeket barátai nyilvánosságra akartak hozni, ha Radeket nem bocsátják szabadon. Az orosz diktátor ugylátszik ezért kegyelmezett meg Radeknek.

— SZOVÁTÁN MULATTA EL A LOPOTT PÉNZT. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Fehér Antal Cicio Pop uccai fiatalember, Dani János bérkocsi tulajdonos lakásából annak távollétében 12.000 lejt lopott el. A tolvaj sikerült ugyan kézre keríteni, de, mint értesülünk, a kárból semmi sem térült meg, mert, amint a nyomozás megállapította, a fiatalember a pénzt Szovátán elmulatta.

CENZURAT.